

دستور العمل تسهیلات بانکی سرمایه در گردش واحدهای پرورار بندی دام سبک و سنگین (روستائی-عشایری-صنعتی)

مقدمه

امنیت غذایی و تغذیه مناسب با هدف تامین سلامت اقشار مختلف مردم کشور؛ با تولید غذای کافی، مناسب و در دسترس آحاد مردم از اهداف اصلی و مورد تاکید مقام معظم رهبری و دولت محترم در سالی که مزین به شعار سرمایه گذاری برای تولید و جهش تولید می باشد و مسئولیت برنامه ریزی و هدایت منابع انسانی و غیر انسانی در این راستا بیش از سایر وزارتخانه ها بر عهده وزارت جهاد کشاورزی نهاده شده است.

یکی از برنامه های ارائه شده جهت نیل به خود کفائی و تامین نیاز سرانه تولید گوشت قرمز در سال ۱۴۰۴ برای جمعیت انسانی کشور، بدون نیاز یا با حداقل نیاز به واردات از سایر کشورها ارائه راهکارهای تکمیل ظرفیت واحدهای پرورار بندی دام کشور؛ تامین سرمایه در گردش مورد نیاز واحدهای پرورار بندی دارای پروانه بهره برداری صنعتی و سایر پروانه های بهره برداری پرورار بندی در کشور همچنین تامین بخشی از سرمایه در گردش واحدهای پرورشی دام سبک و سنگینمی باشد. از سایر برنامه های ارائه شده می توان به برنامه تامین دام مورد نیاز از منابع داخل؛ بهبود و تکمیل دوره پرورار بندی و استحصال حداکثر وزن مناسب برای کشتار، در دو بخش دام سنگین و دام سبک کشور اشاره نمود. تامین سرمایه در گردش این واحدها از اولویت برنامه مذکور بوده که با اجرای این دستور العمل و تکمیل روش بهره گیری و استفاده دامداران و پرورار بندان ارائه گردیده است.

اهداف برنامه :

- ۱- کمک به تکمیل ظرفیت واحدهای غیر فعال و نیمه فعال پرورار بندی صنعتی و روستائی کشور
- ۲- تکمیل دوره پرورار بندی در واحدهای پرورار دام سبک و سنگین و جلوگیری از کشتار زود هنگام و کشتار در وزن پایین.
- ۳- افزایش تولید گوشت قرمز به منظور تامین پروتئین حیوانی متناسب با سبد مطلوب مصرف جامعه
- ۴- ایجاد امنیت غذایی برای تولید گوشت قرمز گرم داخل کشور به عنوان جایگزین قطعی واردات گوشت گرم از خارج از کشور
- ۵- خروج دام سبک مازاد از سطح مراتع به منظور کاهش و کنترل فشار چرا
- ۶- اقتصادی شدن حرفه پرورار بندی و پایداری و افزایش تولید در صنعت دامپروری کشور
- ۷- کمک به ایجاد اشتغال پایدار و مولد برای پرورش دهندگان دام و دامداران

انواع سامانه های پرورشی و پرورار بندی دام در کشور

تولیدات دامپروری از جمله گوشت قرمز و شیر خام در کشور زمانی اقتصادی، مطلوب و پایدار می گردد که اساسا بر پایه پرورش دام مناسب با سامانه پرورشی و تطابق یافته با اقلیم، توجه به مدیریت های تولید در دوره پرورش، کمیت و کیفیت مواد خوراکی در دسترس، وضعیت بهداشتی جایگاه، تشخیص زمان های مناسب پایان دوره پرورار و وزن مناسب کشتار استوار گردد. بدون اغراق حمایت دولت در تکمیل دوره پرورار بندی و زمان مناسب کشتار بسیار حائز اهمیت می باشد.

هر کدام از این عوامل می تواند در استفاده از توان بالقوه (ژنتیکی، فنوتیپی و ...) دامها از لحاظ تولید اقتصادی و بیولوژیکی موثر واقع شود.

در حال حاضر نظام های پرورار بندی دامها شامل سه دسته است:

- ۱ - نظام پرورش متراکم دام شامل پرورش صنعتی و نیمه صنعتی دام (کاملاً خارج از مرتع و متکی به مواد خشبی و غیر خشبی مانند غلات، فرآورده‌های فرعی کارخانجات و صنایع کشاورزی، امکان استفاده از تکنولوژی‌های نوین)
- ۲ - نظام پرورش دام روستایی - سنتی (تلفیقی از زراعت، باغداری، مرتع و پرورش دام در به روش غیر صنعتی)
- ۳ - نظام عشایری کوچ رو - سنتی (متکی به تغذیه علوفه از مراتع و بعضاً علوفه جنگل‌ها)

برنامه پرداخت تسهیلات پروار بندی دام سبک و سنگین کشور: (روستائی - عشایری - صنعتی)

با عنایت به برنامه ریزی بهره برداری مناسب از تسهیلات سرمایه در گردش تخصیص یافته واجدین شرایط با تأیید مدیران شهرستان و معاونت بهبود تولیدات دامی استان بر اساس توانمندی و نیاز واقعی جهت دریافت این تسهیلات معرفی خواهند گردید. بهره برداری از این تسهیلات برای پرواربندان صنعتی، روستائی و عشایری با تأیید جهاد استان امکان پذیر خواهد بود.

توجه: معرفی متقاضیان پروار بندی شتر، گاو میش و بز در استانهای دارای اولویت و مزیت پرورش گونه های مزبور با وحدت رویه موارد ارائه شده در دستور العمل زیر از نظر میزان تسهیلات برای خرید علوفه و خرید دام مشابه با گاو و برای پرواربندان بز؛ با وحدت رویه موارد ارائه شده در دستور العمل زیر از نظر میزان تسهیلات برای خرید علوفه و خرید دام مشابه با گوسفند با تأیید در کارگروه استان و رئیس سازمان جهاد استان بلامانع می باشد.

۱- واجدین شرایط دریافت تسهیلات سرمایه در گردش پروار بندی های صنعتی دام سنگین و سبک :

۱-۱- فعالسازی واحد های پروار بندی صنعتی گاو و گوسفند بدون دام یا واحدهایی که نیاز به تکمیل ظرفیت دارند (غیرفعال - نیمه فعال)؛ تا سقف حجم عملیات تعیین شده برای استان و متناسب با ظرفیت واحد متقاضی ؛ با استناد به پروانه بهره برداری و با تأیید جهاد شهرستان و معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی استان برای ظرفیت مورد تقاضا (می تواند بیشتر یا کمتر از ظرفیت اعلام شده در پروانه باشد) جهت دریافت تسهیلات خرید دام و تسهیلات خرید علوفه معرفی می گردند. معرفی و تأیید پرواربندانی که پروانه بهره برداری ایشان به هر دلیل دچار مشکل می باشد اما جهاد استان صلاحیت متقاضی و روند دریافت پروانه را تأیید می نماید نیز امکان پذیر است.

تبصره: حداکثر مبلغ پرداخت تسهیلات بانکی مربوط به بند ۱-۱ برای هر واحد پروار بندی صنعتی گاو معرفی شده، مبلغ ۲۰۰ میلیارد ریال و برای هر واحد پروار بندی صنعتی گوسفند مبلغ ۴۰ میلیارد ریال تعیین می گردد. افزایش این سقف در استان برای یک واحد پرورشی؛ منوط به تأیید کمیته فنی جهت ارزیابی واحدهای پروار بندی متقاضی دریافت تسهیلات، با تأیید رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان بوده و از نظر معاونت امور تولیدات دامی بلامانع می باشد.

۲-۱- واحدهای پروار بندی صنعتی گاو و گوسفند دارای دام ؛ که به تأیید جهاد شهرستان و سازمان جهاد استان، فعال و در حال پروار دام موجود در واحد پرورشی می باشند. این واحدها متناسب با ظرفیت مورد تقاضا بر اساس پروانه بهره برداری و با تأیید جهاد شهرستان و معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی استان، صرفاً جهت دریافت تسهیلات خرید علوفه معرفی می گردند.

تبصره: حداکثر مبلغ پرداخت تسهیلات بانکی مربوط به بند ۱-۲ برای هر واحد پروار بندی صنعتی گاو معرفی شده، مبلغ ۵۶ میلیارد ریال و برای هر واحد پروار بندی صنعتی گوسفند مبلغ ۹ میلیارد ریال صرفاً جهت خرید علوفه تعیین می گردد. افزایش این سقف در استان برای یک واحد پرورشی؛ منوط به تأیید کمیته فنی جهت ارزیابی واحدهای پروار بندی متقاضی دریافت تسهیلات، با تأیید رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان بوده و از نظر معاونت امور تولیدات دامی بلامانع می باشد.

۱-۳- پرداخت تسهیلات سرمایه در گردش؛ برای واحدهای پرورش دام داشتی (سبک و سنگین) صنعتی و غیر صنعتی؛ روستائی و عشایری که به تأیید جهاد شهرستان و معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی استان دارای پروانه بوده یا به دلیل مورد تأیید فاقد پروانه می باشند و واحد پرواربندی، نیازمند کمک جهت تامین بخشی از سرمایه در گردش مورد نیاز دام های در حال پروار موجود در واحد می باشند. این واحد ها نیز متناسب با ظرفیت مورد تقاضا با تأیید جهاد شهرستان و معاون بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی استان، صرفاً جهت دریافت تسهیلات خرید علوفه معرفی می گردند.

تبصره: حداکثر مبلغ پرداخت تسهیلات بانکی مربوط به بند ۱-۳ برای هر واحد داشتی گاو صنعتی دارای پروار بندی گاو صنعتی، ۵۶ میلیارد ریال و برای هر واحد گوسفند داشتی صنعتی، دارای پروار بندی گوسفند مبلغ ۹ میلیارد ریال و حداکثر مبلغ پرداخت تسهیلات بانکی مربوط به بند ۱-۳ برای هر واحد گاو داشتی روستائی، دارای پروار بندی گاو روستائی معرفی شده، مبلغ ۵۶ میلیارد ریال و برای هر واحد گوسفند داشتی روستائی یا عشایری، دارای پروار بندی گوسفند روستائی یا عشایری؛ مبلغ ۶ میلیارد ریال، صرفاً جهت خرید علوفه تعیین می گردد. افزایش این سقف در استان برای یک واحد پرورشی؛ منوط به تأیید کمیته فنی جهت ارزیابی واحدهای پروار بندی متقاضی دریافت تسهیلات، با تأیید رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان بوده و از نظر معاونت امور تولیدات دامی بلامانع می باشد.

۲- واجدین شرایط دریافت تسهیلات سرمایه در گردش پروار بندی های گاو و گوسفند روستائی و عشایری :

فعالسازی واحد های پروار بندی روستائی گاو و گوسفند در سامانه پرورشی روستائی و عشایری به تأیید جهاد شهرستان و معاون بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد استان، تا سقف حجم عملیات تعیین شده استان و متناسب با ظرفیت مورد تقاضا واحدهای پروار بندی دارای دام موجود (دارای پروانه یا به دلیل مورد تأیید فاقد پروانه) صرفاً جهت دریافت تسهیلات خرید علوفه معرفی می گردند. با توجه به الزامات ارائه شده دامداران معرفی شده در این بخش باید دارای دام بوده و واحدهای روستائی و عشایری معرفی شده صرفاً از تسهیلات خرید علوفه استفاده نمایند.

تبصره: حداکثر مبلغ پرداخت تسهیلات بانکی مربوط به بند ۲ برای هر واحد پروار بندی روستائی گاو معرفی شده، مبلغ ۵۶ میلیارد ریال و برای هر واحد پروار بندی روستائی یا عشایری گوسفند مبلغ ۶ میلیارد ریال، صرفاً جهت خرید علوفه تعیین می گردد. افزایش این سقف در استان برای یک واحد پرورشی؛ منوط به تأیید کمیته فنی جهت ارزیابی واحدهای پروار بندی متقاضی دریافت تسهیلات، با تأیید رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان بوده و از نظر معاونت امور تولیدات دامی بلامانع می باشد.

۳- شیوه انتخاب پروار بندان بر اساس اولویت های تعیین شده در این دستور العمل :

- ۱-۳- انتخاب پروار بندان متقاضی بر اساس اولویت های ارائه شده در بند یک و دو این دستور العمل از سطح مدیران شهرستانی با فراخوانی متقاضیان و بررسی پرونده ها انجام و با تأیید معاون بهبود تولیدات دامی استان انجام می پذیرد.
- ۲-۳- بررسی درخواست متقاضیان با توجه به آمار معاونت بهبود تولیدات دامی استان و با بهره مندی از مشارکت و همکاری اتحادیه / تشکل / انجمن دامداران و پرواربندان استان می باشد.
- ۳-۳- شناسائی و معرفی واجدین شرایط توسط جهاد استان و ثبت در سامانه سیتا ؛ معرفی به بانک عامل جهت اخذ تسهیلات برای تامین نقدینگی واحد پروار بندی.

۴- نظارت بر دریافت تسهیلات سرمایه در گردش و تکمیل واحدهای پروار بندی توسط سازمان جهاد استان :

- ۱-۴- نظارت در معرفی واحدهای پرواربندی صنعتی قبل و بعد از اخذ دریافت تسهیلات سرمایه در گردش و نظارت تکمیل دوره پروار در استان باید انجام پذیرفته و استان متناسب با ظرفیت های حجم عملیات تعیین شده موظف به تکمیل واحدهای پروار بندی صنعتی-روستائی - عشایری خواهد بود.
- ۲-۴- معاونت بهبود تولیدات دامی استانها موظف به رصد و پایش تعداد دام پروار شده و مقدار گوشت تولیدی در واحدهای پروار بندی بهره مند از این تسهیلات می باشند. بدیهی است باید گزارش نهائی این برنامه تهیه و برای معاونت امور تولیدات دامی ارسال گردد.
- ۳-۴- نظارت جهت بهره گیری از کارشناسان فنی در واحدهای پرواربندی به منظور افزایش کارایی و بهره وری در واحدهای تولیدی با هماهنگی نظام مهندسی کشاورزی استان
- ۴-۴- برنامه ریزی برگزاری دوره های آموزشی با مشارکت و همکاری اتحادیه / تشکل / انجمن های دامپروری استان
- ۵-۴- کنترل و نظارت بر عملکرد واحدهای پرواربندی مورد حمایت و تأیید شده از مرحله اخذ تسهیلات خرید دام و تسهیلات خرید علوفه

برنامه ریزی خروج بره/بزغاله های مازاد از سطح مراتع و پرواربندی بره/بزغاله هاخارج از مرتع

با توجه به ظرفیت های خالی پرواربندی گوسفند در استانهای مختلف کشور و شرایط تنش آبی موجود بهره گیری از روش های نوین پرواربندی گوسفند و بز بویژه با برنامه ریزی خروج بره/بزغاله مازاد دامدارن عشایر کوچرو جهت تکمیل دوره پروار، خارج از مراتع کشور ضرورت دارد. مدیریت پروار بره /بزغاله خارج از مرتع به منظور استحصال حداکثر وزن پایان پروار با حداقل ذخیره چربی در لاشه ؛ تنها در مدیریت های متمرکز پروار بندی امکان پذیر می باشد. ارائه آموزش های کافی و به موقع از شیوه های نوین اجرائی برای پرواربندان و پرورش دهندگان می تواند در افزایش تولید گوشت قرمز این بخش تاثیرگذار باشد. بهره گیری از روش های نوین پرواربندی بره های نرو ماده مازاد ، منجمله پروار تمام کنسانتره بدون استفاده از علوفه بعد از سن ده روزگی می تواند حداکثر راندمان تولید و افزایش وزن روزانه را برای پرواربندان به همراه داشته باشد.

درپایان ضروری است با توجه به برنامه ریزی و سیاستگذاری تولید، تامین گوشت قرمز در داخل کشور با توسعه حمایت از پروار بندان دارای پروانه بهره برداری ؛ در اسرع وقت برای سالهای آتی برای کلیه واحدهای پروار بندی استان شامل صنعتی-روستائی-عشایری ؛ تکمیل پروانه های بهره برداری واحدهای مزبور اقدام گردد .